

DUALARIN KABUL EDİLDİĞİ ÖZEL GECELER

Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn ve şefî'i'l-müznibîn el-mahmûdü'l-mustafa'l-müctebe'l-murtade'l-emîn ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd:

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn, sevgili kardeşlerim!

Şu mübarek cuma gecesinde bizi ibadethanesinde toplayan, bir araya getiren Allahu Teâlâ hazretlerine hamd ü senâlar olsun.

Yeryüzünde Allah'ın en sevdiği yerler ibadethanelerdir, mescidlerdir, kendisine ibadet edilen mübarek mekanlardır. Haftanın günleri içinde en mübarek gün de cuma günüdür, en mübarek gece cuma gecesidir.

Yalnız eskilerin malumudur ama yeniler bilmezler, sanır ki yeniler, gençler; daha bugün perşembe günü. Yeni usule göre [gece] 12'ye kadar perşembe ya, sanır ki cuma ge-

cesi gelmedi. Aslında cuma gecesi şimdi başladı. Akşam namazını kılar kılmaz perşembe bitti, cuma başladı. Şimdi perşembeyi cumaya bağlayan gecede cumanın yatsısını kıldık. Yarın sabah, cuma sabah namazını kılacağız, öğlen namazını kılacağız, cumanın ikindi namazını kılacağız. Ondan sonra [akşam] ezan okunduğu zaman cumartesi girecek. Yani cumanın gecesi şimdiden başladı. Gündüzü sabah namazında başlayacak. Gündüzünün bitişi de yarın akşam ezanı okununca bitecek.

a. En Hayırlı Gece Cuma Gecesidir

En hayırlı gece cuma gecesidir. Peygamber Efendimiz cuma gecesine *el-leyletü'l-ğarrâ* diye isimlendiriyor, yani isim veriyor.

Garrâ ne demek?

Yani pırıl pırıl nurlu demek. *el-Leyletü'l-ğarrâ*, pırıl pırıl nurlu gece cuma gecesi. Gündüzü de nurlu bir gündüzdür.

Bu cuma gecesinin mübarekliği hakkında önce Kur'ân-ı Kerîm şahit, Kur'ân-ı Kerîm sûreleri arasında Cuma sûresi var. Cumanın şânına, hakkında bir sûre inmiş olması yeter, ne kadar kıymetli olduğunu gösterir. Cuma

gecesiyle ilgili sayısız hadîs-i şerîfler var. Yalnız bir tanesini size hatırlatmak istiyorum şimdi. Arapçasını da mübarek olsun, bereketlensin, onu duymaktan kulaklarımız şenlensin diye okuyacağım.

خَمْسُ لَيَالٍ لَا يُرَدُّ فِيهِنَّ الدُّعَاءُ: وَأَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ
رَجَبٍ، لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ، وَلَيْلَةُ الْجُمُعَةِ،
وَلَيْلَةُ الْفِطْرِ وَلَيْلَةُ النَّحْرِ

Hamsu leyâlin lâ raddü fî-hinne'd: evvelü leyletin min receb ve leyletü'n-nısfı min şa'bân ve leyletü'l-cumu'ati ve leyletü'l-fitri ve leyletü'n-nahri.

İbn Asâkir'in Ebû Umâme radiyallahu anh'ten rivayet ettiği hadîs-i şerîfe göre Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

b. Yılda Beş Gece Vardır ki

“Yılda beş gece vardır ki, bu beş gecede yapılan duaları Allah geri çevirmez.” Boşa döndürmez, duaları kabul eder. Bir tanesi;

Evvelü leyletin min receb. “Receb ayının ilk gecesi.”

O geçti. Şimdi Receb'in ortasına geldik. Bugün Receb'in 13'üdür. Yarın işte mehtap ortalığı aydınlatıyor, yarısı olmuş. Artık Receb ayının iki haftası geçti. Ama ilk haftasında perşembeyi cumaya bağlayan gece Regaib kandiliydi. Elhamdülillah, işte artık istifade eden istifade ediyor. Mübarek günlerin, gecelerin mübarekliği istifade edenlere göredir. İstifade eden eder, edemeyene bir şey yok.

Bârân yerine dürr ü güher yağsa semâdan.

Bîbaht olanın bağına bir katresi düşmez.

Ziya Paşa böyle söylemiş. Gökyüzünden mücevher yağsa, adam bahtsız oldu mu onun bağına düşmez.

Adamın bahtsızlığı nereden başlar?

İmansızlığından, ibadetsizliğinden başlar. Nasipsizliği iyi müslüman olmamasından başlar. İyi müslüman oldu mu bir insan ne mutlu! Ne mutlu ki cennetin yolu kendisine açılmış. Yani yol açık, kapalı değil. Ama insan müslüman olamadı mı ne yazık! En büyük zavallılık, en büyük fakirlik o ki hem dünyası hem âhireti perişan olacak.

Onun için üzerimizde Allah'ın nimetleri sayılamayacak kadar çoktur ama en büyük nimeti bizim müslüman olmamızdır. Elhamdülillah müslümanız, elhamdülillah mü'miniz, elhamdülillah Allah'ın sevdiği dine sahibiz, Allah'ın hak kitabına bağlıyız, Allah'ın habîbi Muhammed-i Mustafâ'sına ümmetiz. Elhamdülillah, bundan büyük nimet olmaz. Bu bir.

Böyle mübarek geceler herkesin gecesini, herkesin gündüzü olmuyor. Sadece istifade edenler ediyor. Bir kere istifade etmek için ilk şart mü'min olmak lazım geliyor. Mü'min olmayan bunlardan hiç istifade edemiyor. Çünkü Allah kendisini tanıyamayanı affetmiyor.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ
لِمَنْ يَشَاءُ

*Innellâhe lâ yağfiru en yüşrake bihî ve yağfiru mâ dûne zâlike l-men yeşâü.*¹

İlle kendisini tanıyacak kul. Tanımazsa veya yanlış tanırsa [affetmez.]

¹ 4/Nisâ, 48, 116.

Senin rabbın kim?

Şu karşıdaki dağ. Hâşâ, sümme hâşâ..
Sümme hâşâ.. Ya o dağ gibi binlerce dağ var.
Dağa tapılır mı?

Sen kime tapınıyorsun?

“Ben buzağıya tapıyorum.” diyor Hintliler. Hâşâ sümme hâşâ.. Ya biz o buzağıları, inekleri kesiyoruz, etini pizzacılar kullanıyor, derisini de ben pabuç yapıyorum tepe tepe kullanıyorum. Sen bunun nesine tapıyorsun? Yazık değil mi! Onun gibi Allah’ın nice mahlukları var. Amerika’da bufalolar, bizonlar var, Arabistan’da develer, Afrika’da zürafalar, filler var.

Yani bunun büyüklüğüne mi hayran kaldın, boynuzuna mı hayran kaldın, kuyruğuna mı hayran kaldın?.. Nesine hayran kaldın bunun? Bu zavallı mahlukun nesine tapıyorsun ya? Öküze tapılır mı?

“Ben öküze tapmıyorum da ben güneşe tapıyorum.” diyor Japonlar.

Güneşe tapınıyormuş. Peki güneşin nesine tapıyorsun sen? Güneş gibi gökyüzünde

binlerce güneş olduğunu ilim söylemiyor mu? Niye sen ötekileri bıraktın, bıraktın, bıraktın da küçücük bir tanesine, bizim dünyamıza yakın diye o güneşe tapınıyorsun?

Senin demek ki hiç astronomi bilgin de yokmuş, çağdaş bilgin de yokmuş, senin her şeyin boşmuş demek ki...

Hem de imparatora güneşin oğlu diyor-sun, olur mu?

Niye yanmamış bu güneşin oğluydu? Niye veyahut bu da güneş gibi yakmıyor babası gibi, babası güneşse, güneşin oğluydu?!

Saçma!

Sen saçma bir dine sahipsin, çekil! Aklını başına topla da benim huzuruma öyle gel! Allah kabul etmiyor. Güneşe tapınanı kabul etmiyor. Buzağıya tapınanı kabul etmiyor. Haça, puta, ağaca, yaprağa, denize, yıldıza, eliyle yapılmış mahluklara tapanı Allah hiç affetmiyor!

E ondan sonraki günahlar?

Onları affedebilir. Ama ilk önce müslüman olacak. Bu mübarek gecelerden de istifade etmek için önce müslüman olacak, bir.

Sonra?

Yolunda olacak. Meyhanede durana bu gecenin bereketi gitmez. Gafil durana bu gecenin bereketi gitmez. Cahil olana bu gecenin bereketi gitmez. Yani kıymetini bilecek, Allah'ın yoluna gelecek. Bu bereketten faydalanacak yere gelecek. Kasap dükkânına girip de bana iki tane ekmek ver desen adama gülerler veya fırıncı dükkânına girip de burada kızartma makinesi alabilir miyim desen gülerler, ya bunu yeri burası değil derler. Bereketin alındığı yer de ibadethanelerdir.

Demek ki bu güzel gecelerde, dualar kabul oluyormuş bu beş gecede. Bu güzel geceleri sayalım şimdi ama evvela bundan istifade etmek için insanın mü'min olması lazım, bir de Allah'ın yolunda olması lazım. Bu berekette talip olup, gelip nerede satılıyorsa bu bereket, nerede dağıtılıyorsa gelip oradan almak lazım.

E Receb ayının birinci günü geçti. O gecede dua etmek çok kıymetliymiş, kaçırdık. Bari bir dahaki senenin Receb ayına not alalım da, yazalım takvime, önceden yazalım da kaçırmayalım böyle.

Tren kaçtı mı arkasından nasıl koşuyor insan?

“Dur! Yahu! Eyvah iki dakika yüzünden treni kaçırdık, hay Allah!..” Koş bakalım yetişebilirsen. Tren Bonn’a vardı. Kaçırdın treni. İki dakika geç kaldın, tren kaçtı.

Şimdi bizim birinci gece kaçmış. İstifade edebilen etmiştir, dua edebilen o gece duası kabul olmuşsa olmuştur. Receb’in birinci gecesi imiş. Bu senenin Receb’i geçti, 14 gün, 15 gün geçti. Bir dahaki seneye bari takvimlere yazalım, yazın da bana da hatırlatın, bir dahaki sene telefon edin; hocam, Receb’in birinci gecesi diye söyleyin. Bu bir. O gitmiş...

Ve leyletü'n-nısfı min şa'ban. “Şaban ayının yarısının gecesi.”

Bu daha gelmedi. Bunun gelmesine daha bir ay var. Şaban ayının [yarısına,] bu duaların kabul olduğu ikinci geceye bir ay var.

O ne gecesi hocam? O gecenin bizim Türklerin bildiği bir adı var mı?

Var. Şaban'ın yarısı gecesinin adına Berat gecesi, Berat kandili derler. Çünkü Allah'tan berat verilir kulların eline, günahlardan berat eden, beraat eder. Onun için çok önemlidir. Bir ay kalmış. Onu yazarsınız takviminize. İsterseniz caminin takvimine yazın. Zaten caminin takviminde vardır. Yarın, öbür gün neyse Beraat kandili diye yazar. Hutbede herhalde hoca söyler. "Ey mü'minler, önümüzdeki falanca gün Beraat kandilidir, camide toplantı olacak, çoluk çocuğunuzu alıp gelin." filan diye herhalde onu bildirirler. Biz Fazlı kardeşimize rica edelim, onu ikaz etsin herkese. İkinci geceyi kaçırmayabiliriz. Allah ömür verirse, Allah ömür versin, nice yıllar sıhhat ve afiyetle yaşamak nasip etsin, ona yetişebiliriz. İki. Üçüncüsü;

Ve leyletü'l-cumu'ati. Ohoo, yaşadık!
“Her hafta cuma gecesi duaların kabul olduğu
geceymiş.”

Elhamdülillah. Hocam işte buna sevindim. Receb'in birinci gecesinin kaçtığına üzülmüştüm ama şimdi bu haberine sevindim, ağzın dert görmesin. Peygamber Efendimiz söylüyor.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz müjdelemiş. Neymiş?

Leyletü'l-cumu'ati. Cuma gecesi duaların kabul olduğu geceymiş muhterem kardeşlerim.

Hangi gece bu?

İşte şu gece. İşte şu anda cuma gecesindeyiz.

Ne zamana kadar?

هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ

*Hiye hattâ matlai'l-fecr.*² “İmsak kesilinceye kadar.” Şu anda bu gecenin içindeyiz. Takvimdeki imsak kesilme saati 5'i 20 geçe

² 97/Kadir, 5.

midir, 5'i 25 geçe midir... Benim saatime göre 5:57 diyor, benim saatim biraz Arap usulüdür, biraz farklı olabilir ama demek ki epeyce bir zaman var. Bu geceyi dualı geçirmek için elimizde fırsat var.

İyi, buna da sevindik. Bir ay sonraki Şaban'ın yarısı gecesine de sevindik. Ama Receb'i kaçırdığımızıza üzüldük de şimdi buna çok sevindik çünkü bu her hafta var. Her hafta cuma gecesi duaların kabul olduğu geceymiş. Üç. Dördüncüsü;

Ve leyletü'l-fıtr. "Fıtır gecesi."

Hocam ben fıtır kelimesini bilmem, sen bunun Türkçesini söyle, fıtır gecesi hangisi?

Fıtır gecesi, Ramazan'ın bayramının gecesi. Ramazan'ın arefesini bayramına bağlayan son gece. Hani herkes artık yarın bayram diye bir telaşa düşüyor ya, o gece teravih de yok artık, yarın oruç olmadığından teravih kılınmayacak, yarın bayram, Ramazan bayramı... İyi ama, teravih yok ama o gece dualar makbul.

Ya! Şimdi millet, tamam artık teravih yok diye yan gelir yatar, bilmez bu işin kıy-

metini. Ama Ramazan'ın son gecesi, ertesi gün bayram olan gece, arefeyi bayrama bağlayan gece duaların makbul olduğu gecedir.

O ne zaman olacak?

Herhalde Ocak'ın sonunda olacak. Yani Ocak'ın başında Ramazan başlayacak. Sonlarında Ramazan bayramı gelecek. Arefeyi bayrama bağlayan gece. Elinize kocaman kalın fırça alın, kırmızı bir boyaya batırın, takvimin orasını kırmızı boyayın. O gece, yani millet bilsin, çoluk çocuğa da müjdeleyin; bu gece duaların kabul olduğu gecedir. Dört. Ve beşincisi;

Leyletü'n-nahri. “Nahr gecesi.”

Hocam bunu da bilemedik. Arapça öğrenmemişiz, imam-hatibe gitmemişiz, *leyletü'n-nahr* ne demek, onu da bilemedim, ağzına sağlık, sen şunu da söyleyiver bana.

Azıcık yalvarırsanız söylerim. Bu da, *leyletü'n-nahr* da Kurban bayramı gecesi. Bu da Kurban arefesini Kurban bayramına bağlayan gece. O da çok sevap. Hacıların hacca gittiği zaman.

Hacıların hacca gittiği zaman ne zaman oluyor bu gece?

Arafat'tan Müzdelife'ye indiği gece oluyor. Bak ne kadar kıymetli. Hacılar gündüz akşama kadar Arafat meydanında dua ettiler, gözyaşı döktüler, aman yâ Rabbi, affet yâ Rabbi dediler, akşam olunca bütün hacılar yollara döküldü, tozlara bulandı, *lebbeyk allahümme lebbeyk* diye diye gidiyorlar.

Nereye gidiyorlar?

Müzdelife'ye.

İşte o gece, işte o saatler.. İşte o akşam ezanından sonra, işte Müzdelife'de sabah namazı kılınıncaya kadar, o şeytan taşlama taşlarının toplandığı o gece yok mu; işte o gece de çok kıymetli, duaların makbul olduğu gecelerden biri.

Benim bu akşamki konuşmamda bu müjdeler size yeter. Çıkın paraları...

Bu müjdeler yeter, neden?

Bir, her hafta perşembenin cumaya bağlandığı şu gece duaların kabul olduğu gece imiş. Daha ne istiyorsunuz?

Ondan sonra önümüzdeki, bir ay sonra Şaban'ın ortası gecesi, Berat kandili gecesi, dualar makbulmüş. Daha ne istiyorsunuz?

Ondan sonra Ocak'ın sonundaki Ramazan arefesini bayramına bağlayan gece duaların kabul olduğu geceymiş, üç.

Ondan sonra iki ay on gün geçecek, Şubat, Mart, Nisan'ın bir yerlerinde Kurban bayramı olacak. Kurban'ın arefesini gündüzüne bağlayan, bayramına bağlayan gece de çok kıymetli, duaların kabul olduğu gecelermiş.

Dört tane gece, senede bir defa, beşinci si cuma gecesi her hafta bir defa, her hafta bir defa, her hafta bir defa... Elhamdülillah. Allah'ın lütfu çok, her hafta cuma gecesi duaların makbul olduğu geceymiş.

Biz de bu akşam, onun için bu perşembe gecesi, perşembeyi cumaya bağlayan gece arkadaşlarımıza haber saldık, cami yöneticilerinden izin aldık, burada toplandık. Elhamdülillah... Dua edeceğiz. Hatim indirdik. Cüzleri dağıttık, hatim indirdik. Bir de Türkiye'ye hatim cüzleri ısmarladık. Onu bulsaydık dağıtacakmış şimdi size, bir hatim de burada indi-

recektik. Çünkü Allah'ın kelamı okunduktan sonra;

عِنْدَ كُلِّ خَتْمَةٍ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ

Inde külli hatmetin da'vetün müstecâbetün buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Ne demek bu?

Manası şu ki; “Hatim indirildi mi, bitirildi mi,

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ

*Kul euzu birabbi'n-nâs.*³ okundu da *sadallahü'l-azîm* [denilince hatim] bitti mi, “Her hatim indirildiği zaman yapılan dualar makbuldür.” diyor Peygamber Efendimiz. Her hatme’de müstecâb olur dualar. Müstecâb dua vardır. Onun için bir de hatim indiriyoruz ki, indirecektik ki cüzler olsaydı, dağıtacak-tık, okuyacaktık, hatim indirecektik ama cüz-ler Türkiye’ye ısmarlanıp gelmedi buraya. Ama biz arkadaşlara dağıttık, herkes okudular üç cüz, beş cüz, buraya okunmuş olarak gel-

³ 114/Nâs, 1.

di, bu konuşmayı bitirdikten sonra hatim duamızı yapacağız, yani dua edeceğiz.

Hocam niye dua ediyorsun?

Çünkü cuma gecesi yapılan dualar makbul de ondan. Fırsatı yakaladık, pazar varmış, mânevî pazar varmış, mükâfat, bereket, hayır, sevap dağıtılıyormuş, dualar kabulmüş. Biz de Allah'ın fukarası, Allah'ın evine geldik, dua edeceğiz. Cenâb-ı Hakk'tan isteyeceğiz muhterem kardeşlerim. Bu tamam.

Beş tane hadîs-i şerîf okumayı yazmıştım buraya, onları okuyacağım şimdi.

c. İnsan Öldü Mü Amel Defteri Kapatılır

Birincisi, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ إِلَّا مِنْ
صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ

İza mâte'l-insânü inkata'a amelühû illâ min selâs sadaka câriye ev ilm yüntefe'u bihî ev veled sâlih yed'û lehû.

Sadaka Resûlullah fîma kâl ev kemâ kâl.

Buhârî gibi İmam Müslim var; Müslim b. Kuteybe en-Nîşâbûrî. Çok büyük, en büyük hadis alimlerinden. İslâm tarihinin en büyük hadis alimlerinden birisi. O rivayet etmiş ki, Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuş;

“İnsan öldü mü?”

“Öldü.”

İnkata'a amelühû. Ameli kesildi, bitti. İş biter.” İnsan öldü mü saat durur, hesap durur, iş biter.

İllâ min selâsin. “Ama üç kişi hariç.” Üç durum hariç.

Sadakatün cariyetün. “Eğer ölen insan arka da carî bir sadaka bırakmışsa...”

Ne demek carî sadaka?

Yani sen sadakayı götürüp fakire veriyorsun, “Al kardeşim, ben sana acıdım, bu mübarek günde al sana sadaka veriyorum, üç mark, beş mark, on mark.. O da; “Allah razı olsun.” diyor.

Burada pek yoktur böyle dilenen ama Türkiye’de olur. Türkiye’de “Allah rızası için ver!” diye kapışıyorlar... Kamyonla yiyecek

dağıtmaya gidiyorsun, yiyecek alacağız diye çamurlara bulanıyorlar. Fukaracık çok Türkiye’de.

Sadakayı bir defa veriyorsun, bitiyor. Tık, bitiyor. Tüfeğe barutu ağzından doldur, paçavarayı tık, ondan sonra sıkıştır, tetiği çek, dolma tüfekte bir atış yapılır, bom... Bitti. Bir tane. Amma sadaka carî olursa...

Carî ne demek?

Cereyan eden demek. Sadaka-i câriye olursa, o zaman sevap devam ediyor. O zaman tıklar tıklar, tıklar tıklar, tıklar tıklar makine gibi sevap devam ediyor.

Arkada böyle bir devam eden sadaka bırakan birisi varsa onun defteri kapanmaz, sevabı yazılır durur.

Neden?

Sadaka-i câriye bırakmış. Tıklar tıklar makine gibi çalışan bir sadaka bırakmış. Altın yumurtlayan tavuk gibi bir şey.

Sadaka-i câriye ne demek, Türkçesi ne?

Altın yumurtlayan tavuk demek.

Senin bir tavuğun olsa, her gün bir tane altın yumurta yumurtlasa ne yaparsın? Ne haber, keyfin yerine gelir mi? Gıd gıdak, gıd gıdak diyor, beyaz yumurta değil de altından bir yumurta yumurtluyor, o büyüklükte bir altın yumurta, ne yaparsın?

Kimse görmeden meydanda şıkıdım şıkıdım oynarsın. Sevincinden oynarsın.

Neden?

Benim tavuğum altın yumurta yumurtluyor diye. Bir insan arkasında öteki insancıkların istifade ettiği bir hayır bırakırsa, ona hep sevap gelir. Altın yumurta yumurtlayan tavuk gibi.

Bir misal ver hocam!

Sen gittin köyüne çeşme yaptırdın. Senin köylün eskiden suyu ta uzaktan getirirdi. Evlerde su yoktu. Sırtta taşınırdı veya hayvanla, binekle veya traktörle taşınırdı. Su yoktu. Sen bir çeşme yaptın, güldür güldür su getirdin boyuna akıyor. Herkes dolduruyor dolduruyor, içiyor; dolduruyor dolduruyor, götürüyor. Tarlasını suluyor, evinde bulaşığı yıkıyor, abdestini alıyor, gusül abdestini alı-

yor filan. Ha, senin hayrın devam ediyor. Sen o çeşmeden dolayı boyuna sevap kazanırsın.

İyi hocam, çeşme olursa çeşme yaptırardım. Tamam, başka bir çeşidi var mı bunun?

Var. Mesela senin köyüne giden yolda sarp bir iniş, sarp bir çıkış vardı, bir dereden geçmek çok zor oluyordu. Sular azgın olduğu zaman, paçaları sıvayıp geçerken tehlike oluyordu. Bir iki defa da kaza oldu da falanca adam devrildi, filanca şöyle oldu, falanca böyle oldu...

Biz edebiyat okurken orada geçmişti. Kızılırmak'ı geçerken gelin alayı devrilmiş. Sal mı devrildi, atın üstünden mi devrildi ne olduysa, gelin sulara kapılmış. Kimse de kurtaramamış, yakma yakmışlar, hakkında ağıt düzmüşler; "Kızılırmak nettin allık gelini, nasıl aldın allı pullu gelini?" diye yakma, yani ağıt söylemişler.

Haa! Vay be!.. Sular azgın olduğu zaman demek ki götürüyormuş insanları. Ölüm oluyormuş. Koyunlar, atlar gidiyormuş. Mesela Osmanlı Devleti'nin kurucusunun, Ertuğrul

Gâzî'nin babası Süleyman Şah, Suriye'de Câber'de sudan geçerken boğuldu.

O [Fırat nehrinden] geçerken ne oldu?

Askerlerinin, adamlarının gözü önünde suya boğuldu gitti. Oluyor demek ki böyle şeyler.

Peki, birisi öyle bir köprü yapsa; üstünden herkes emniyetle geçse, arabalar, insanlar geçse dua etmezler mi?

Ya eskiden burada senede kaç kişi ölürdü, şimdi bu köprünün üstünden emniyetle geçiyoruz. Tamam. Onun üstünden insanlar geçtikçe yaptırana sevap yazılır. Sadaka-i câriye işte! Altın yumurta yumurtlayan tavuk gibi bu da, sahibine boyuna sevap kazandırıyor.

Veyahut ağaç dikmiş adam. Çeşmenin başına boş zamanında kazmayı eline almış, bir dut ağacı dikmiş. Etrafını da, keçiler gelmesin, yapraklarını yemesin, çocuklar dallarını kırmasın diye şöyle koruyucu şeylerle korumuş. Ağaç kuvvetlenmiş, köklenmiş, koca bir dut ağacı olmuş. Şimdi herkes üstüne çıkıyor dutlarını yiyor.

Kimsenin haberi yok, kim dikmiş bunu?

Olsun, Allah biliyor. Allah biliyor. Onun üstüne çıkıp da oradan dut yedikçe herkes, çoluk çocuk, aman şuradaki dut olgunlaşmış, aman şunu koparayım, aman silkele aşağıdan ben toplayayım... Hah, o dudu yedikçe dike- ne sevap gider.

Hocam insanlar gelmiyor da üst dallarına kuşlar geliyor, onlar gagalıyor.

Kuşlar yese ona da sevap var.

Hiç kimse yemiyor da altında ağacın göl- geleniyor.

Gölgelenmesinden bile sevap var.

Dalı kırılmış da, ocak yakmış da ısınmış.

Isınmasından bile sevap var.

Demek ki herkes öldü mü işi bitiyor ama arkasından carî hayır bırakan, sadaka bıraka- nın işi bitmiyor.

O zaman ne yapacağız?

Aklımız varsa elimizden geldiğince iyi iş- ler yapıp arkada eser bırakmaya çalışacağız. Ya cami, ya mektep, ya kurs, ya köprü, ya

çeşme, ya ağaç, ya kuyu, ya yol... neyse bir hayır, bir şey yapmaya çalışacağız.

Sonra hocam? Hoşuma gitti bu iş.

Ev ilmun yüntefe’u bihî. “Yahut adam alim imiş, ilim öğretmiş, o ilimden istifade ediyor.”

Bu adamın da defteri kapanmaz. Ona da sevap yazılır. Mesela; adam tefsir kitabı yazmış, herkes okuyor. Mesela Seyyid Ahmed el-Hâşimî isminde birisi bu hadisleri, *Muhtârü’l-ehâdîs* diye toplamış, ben şimdi burada hadisleri bu kitaptan seçtim. Şimdi bu adam ölmüş, çoktan ölmüş bu adamcağız. Ama ben bunun kitabından okudum da size vaaz ediyorum diye şimdi bu adama sevap yazılıyor. Bu adam Mekke’de ölmüş. Belki kemikleri bile çürüdü. Belki çürümedi, evliyânın kemikleri, etleri çürümezmiş. Ama sevap yazılıyor.

Ya da tıp kitabı yazmış, filanca hastalık şöyle tedavi olunur. Veya şifalı otlar kitabı yazmış; şu otu alır kaynatırsan şu hastalığın geçer. Adam da onu yapıyor; “Haa bu derdim geçti ya, karnım ağrıyordu, geçti.” Allah razı

olsun, tamam. Faydalanılan bir ilim bırakan insanın da okudukça sevabı yazılır durur.

Medineli bir Hacı Osman Efendi vardı, *Şifalı Otlar* diye bir kitap yazdı. Evliyâullahtan birisiydi Allahuâlem. Şimdi o kitabı okudukça ona hep sevap yazılıyordur. Bu kitabı yazana sevap yazılıyor. İmam Gazzâlî'ye, İmam Buhârî'ye, İmam Müslim'e sevap yazılıyor. Demek ki insan faydalanılan bir ilim bıraktı mı sevap yazılıyor.

Ya da hoca talebe yetiştirmiş, talebeleri şimdi hoca olmuşlar. Onlar ilim öğretiyorlar. Tamam, o hocaya da sevap yazılır.

Neden?

İlmi kitap şeklinde bırakmadı da talebe yetiştirdi, talebe bıraktırdı, ondan istifade ediliyor.

Bu arada bu biraz bana yaradı. Şimdi ben ilâhiyat fakültesinden emekli profesörüm. Birçok talebe yetiştirdim, geldi geçti. Herhalde onların hocası sayılırım. Okuttum. Yetiştirdim. Tamam. Şimdi bunların hepsi profesör oldu. Hepsi değil de yani bazısı profesör oldu...

[Ama bu talebeler ilahiyattaki hocaların]
hepsinden okudu?

Olsun. Hz. Ali Efendimiz bana bir harf
öğretenin ben kölesi olurum buyurmuş.

Bir harf bile öğretmek, bu nedir?

Bu sopa gibi ucu kancalı elif, tamam.
Harf bile öğretmek sevap.

Bu nedir, böyle yapıp karnına bir nokta
koyuyorsun?

Cim. Cim, karnında bir nokta.

Bu nedir böyle ağzı açık havaya doğru,
aşağısında da küpü var?

Ayn. Ayn harfinin ağzı havaya doğru açık.
Tamam.

Şu kuzu gibi ne böyle?

Fe.

Şu koyun gibi, koç gibi olan ne?

Kaf.

Şu orak gibi olan ne?

Lam. Tamam, bak orak gibi şöyle sapından tutuyorsun, otu da şöyle tutuyorsun, cırt. Tamam işte o lam harfi.

Tamam, harf öğretse bile sevap var. Demek ki hayır bırakanın defterine sevap yazılıyor, ilim bırakanın defterine sevap yazılıyor.

Ev veledün salihun yed'û lehû. “Kendisine dua eden bir evlat bırakanın da defterine sevap yazılır.”

Evladın var mı?

Var hocam.

Müslüman yetiştirdin mi?

Yetiştirdim hocam.

Namazlarını kılar mı?

Kılar hocam.

Kur'an'ı bilir mi?

Su gibi okur hocam.

Tesbih çeker mi?

Çeker hocam. Tamam, sen öldün mü o çocuk ibadet ettikçe, sana dua ettikçe sana sevap yazılır.

Neden?

Sen yetiştirdin, senin evladın, senin oğlun. Başkaları başka şey yetiştirmeye çalışıyor çocuğunu, para nereden çok gelecek diye yetiştirmeye çalışıyor, sen müslüman yetiştirmişsin. Elhamdülillah.

Kimisi kızı olunca bale dersleri veriyor. Kimisi şan dersleri veriyor.

Şan dersleri ne demek?

Sesi güzel çıksın diye, ha yi hu... diye notalar bilmem neler filan. Ona heves ediyor. Kimisi dans öğretiyor. Dans dershanesi; samba, rumba.. başka neler var, abidik gubidik şeyler... İşte onları öğretiyor. Onu seviyor kimisi. Hula hoop... Vals... bilmem ne... Herkes ona heves ederken bu, evladını Allah'ın sevdiği kul olarak yetiştirmiş, o da ona dua ediyor. Tamam, onun da defteri kesilmez, dürülmez.

Demek ki buradan, bu hadisten çıkacak ders nedir?

Arkamızda eser bırakacağız. Alimsek ya kitap yazacağız, ya ilim adamı yetiştireceğiz, onlar bize dua edecek; ya da babaysak, anaysak, hayırlı evlat yetiştireceğiz.

“Hocam, benim bu öksüzümün babası küçük yaşta ölmüştü, ben kadınlık halimle bu çocuğu ben yetiştirdim, öksüz öksüz yetiştirdim. Kendim çamaşır yıkadım, el işi yaptım, örgü ördüm, dantel sattım, bu çocuğumu yetiştirdim, büyük adam oldu.”

Bazen böyle oluyor; bir kadın, bir çocuk yetiştiriyor. Tamam, Allah razı olsun. İşte o sevap ona gidecek. İyi müslüman yetiştirdiği zaman sevap ona gidecek. Evlatlarımızı müslüman yetiştirelim.

Evladın iyi ve müslüman yetiştiği nereden belli olur?

Sen olmadığın zaman evladının peşine hafiye tak, polis, gizli polis tak. Takip et bakalım, sen olmadığın zaman bu çocuk nereye gidiyor? Namaz vakti olunca ne yapıyor? Cuma olunca ne yapıyor? Bir incele bakalım, sen

yokken bu çocuk ne yapacak? Senin baskın yokken, sen hôt demediğın zaman, baston göstermediğın zaman, “darılıırım bak ha!” demediğın zaman, senin hatırın bahis konusu olmadığı zaman senin çocuk ne yapacak?

Boş ver namazı mı diyecek? Caminin yolunu mu unutacak? Futbola mı koşacak? Ne yapacak? Nereye gidecek? Yani bir Biergarten’a mı gidecek? Nasıl yetiştiriyorsan, işte o çok önemli. Evladımızı hayırlı yetiştirmeye çalışalım.

Üçüncü hadîs-i şerîf.

الْكَيْسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ،
وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ
الْأَمَانِي

el-Keyyüsü men dâne nefsehû ve amile limâ ba'de'l-mevti ve'l-âcizü men etbe'a nefsehû hevâhâ ve temennâ alellâhi'l-emânî.

Bunu da İmam Tirmizî rivayet etmiş. Biraz kısa keseceğim çünkü dua da edeceğiz, işi de fazla uzatmak istemiyorum. Peygamber Efendimiz akıllı insanın tarifini yapıyor. Akıllı

insan, zeki insan kimdir, bunun tarifini yapıyor.

Kim yapıyor?

d. Peygamber Efendimiz Akıllı İnsan

Muhammed-i Mustafâ *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz hazretleri. Akıllı insanı bize anlatıyor.

Nasılmış akıllı insan?

el-Keyyüsü. “Zeki insan.” *Men dâne nefsehû ve amile limâ ba’de’l-mevti*. “Zeki insan nefesine hakim olup âhirete hazırlanan insandır.” *Ve’l-âcizü*. “Âciz kimse.”

Hiç elinden bir iş gelmeyen, akli hiçbir şeye ermeyen âciz insan da kimdir?

Men etbe’a nefsehû hevâhâ. “Nefsini hevâ-i nefsinin, şehvâtının peşine salıveren.” *Ve temennâ alellâhi’l-emâniyye*. “Allah’tan da yine beni affeder, mağfiret eder diye bu hâline rağmen ümit besleyen kimse-dir.” diyor.

Muhterem kardeşlerim!

Şimdi bunu biraz açıklayalım. Herkes ölecek ama defteri şu üç kişinin kapanmaya-

cak dedik. Müslüman ölümü unutmayacak, ölümden sonrası için hazırlanacak. Akıllı insan, nefesine sahip olup ölümden sonrasına hazırlanan insandır. Nefesine hakim olacak.

Peygamber Efendimiz nefesine hakim olmayı niçin söylüyor?

Nefis nerede? Nefis kim? Nasıl hakim olunur bu nefse?

İnsanın içinden melek insana der ki; “Bugün cuma gecesidir, haydi git camiye. Namazını, yatsı namazını camide kıl da sevap kazan.”

Bunu kim söylüyor?

Melek söylüyor. Sevap kazansın diye melek söylüyor. “Haydi git camiye. Zaten Königswinter’de bir tane cami var, kalk git, namazını camide kıl ya, sevap kazan mübarek cuma gecesi.” Şimdi adam bu sesi içinden duyuyor, birisi buna içinden camiye git dedi.

Nefsi ne diyor?

İnsanın içinde nefsi emmâresi var ya, nefsi... Nefsi diyor ki; “Ya, sabahtan akşama kadar çalıştın yoruldu, çekiç salladın, kay-

nak yaptın, fabrikada yük taşıdın, yoruldu; otur aşağıya, keyfine bak.” diyor. “Şimdi yemek yedin, biraz üstüne çay içersin, namazı evde kılarsın.” diyor.

Nefsi ne yapıyor?

Rahatı istediği için camiye göndermek istemiyor, camiye gitme diyor. Hayırlı işe, camiye gitme diyor nefsi.

Nefis, insanı iyiliklerden engeller, günahlara koşturur.

“Camiye gidip ne yapacaksın ya, orada sakallı sakallı, sofufu sofufu insanlar var. Sen öbür taraftaki eğlence yerine gitsen; orada çalgı, eğlence, tavla, kağıt, poker, bilardo, bilmem ne var... Ya kahvehanenin keyfi zevki varken camiye gidip ne yapacaksın o sofuların arasında? Gitme!”

Ne diyor, kim diyor bunu içeriden?

Nefis diyor. “O taraf daha tatlı. Orada arkadaşların var, seni bekliyorlar. Onlar da ne tatlı arkadaş!” diyor; “bedavadan insana sigara verirler, ‘Yak benden bir sigara... Gel seni bugün bir eğlence yerine götüreyim,

paraları ben çekeceğim' bilmem ne... Ne iyi arkadaş bak... Eğlenceye götürüyor.”

O zaman nefis camiye gelmek istemez, eğlenceye gitmek ister.

“Ya bir sirk gelmiş, gel şu sirke bir gidelim, şu hokkabazı seyredelim, şu arslan oynatıcısının arslanı nasıl ateşin üstünden atlattığına bakalım. Çok keyifliymiş. Adam çok numaralar yapıyormuş ipin üstünde, bir taraftan öbür tarafa bisikletle geçiyormuş, üstüne de birisi çıkıyormuş, o da şöyle yapıyormuş, böyle yapıyormuş.. Ne numaralar ya.. Gel oraya gidelim.”

“Çok meraklandım ya, hadi gidelim!”

E cami?..

Melek de camiye gidelim demişti. Meleğin sesi zayıf kalır, insan nefsin istediği tarafa gidebilir. Çünkü nefis zevkli, keyifli, tatlı, eğlenceli, rahat tarafı ister. Halbuki sevaplarda bazen zahmet vardır. Bazen de masraf vardır. Bazen de tehlike vardır.

Mesela cihad tehlikeli değil mi?

Can pazarı.

Mesela hac zahmetli değil mi?

Hocam hem zahmetli hem masraflı. Dünya kadar paracığı biriktireceksin, onları harcayacaksın, hacca öyle gideceksin. Bir de orası sıkışıkmiş, izdiham varmış, ezilen oluyormuş vesaire vesaire... Zahmetli, bak.

Namaz da zahmetli. Abdest almak da zor. Gideceksin de abdest alacaksın da ondan sonra camiye gireceksin de... Oruç da zahmetli; sabahtan akşama ağzı kuruyor insanın, yaz günü var, kış günü var. Zor... İbadetler [zahmetli...]

Tamam, ibadetler zor, şehvetler, günahlar kolay olduğundan nefis şehvetli tarafı ister; sevaplı tarafı melek söylese bile insan nefsin tarafına gittiği için Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Akıllı insan nefsine hakim olup, âhirete hazırlanandır.”

Neden?

Nefis engel oluyor da ondan. Nefsini yen demek istiyor. İçinden gelen duyguları yen. Kendine hakim ol.

Sabah namazını camide kıl.

“Hocam yapma ya, evimizde kılıyorduk işte şimdiye kadar.”

Ama camide kıalarsan 27 kat daha fazla sevap var.

İyi ama yani bu sabahın erken vaktinde camiye gitmek de zor.

İşte nefis zorluğu istemez. Zahmeti biraz çekmek lazım. Nefsi yenip camiye gelmek lazım. Nefsi yenip hacca gitmek lazım. Nefse hakim olup oruç tutmak lazım. Nefse hakim olup günahlardan kaçınmak lazım. Nefse hakim olup sevaplı işleri yapmak lazım.

Akıllı insan nefesine hakim olup âhirete hazırlanandır. Âciz insan da nefsin peşinde gidendir.

Niye âciz?

Nefisini yenemiyor da ondan.

“Hacı baba sen sigara içiyor musun?” diyorum, “içiyorum” diyor. Ben de takılıyorum, biraz şakacılığım var. Diyorum ki; “Şu kadarlık sigara senin gibi pehlivan adamı yeniyor.” diyorum.

Şu kadar sigara, koca pehlivanı yeniyor, neden?

Bu adamın dediği olmuyor, bu sigaranın dediği oluyor. Sigara bu adamı yeniyor, tuşa getiriyor. Bıraktım diyor, bırakamıyor, yine yakıyor.

Sigarayı bırakamıyor, neden?

Âciz de ondan.

Âciz insan nefsinin arzusu peşinde gider. Zeki insan nefsini yener. Zor bir şey. Bunu ben söylemiyorum. Zor şeyi Peygamber *sal-lallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz söylüyor.

Ne yapacağız?

Aklımızı kullanacağız, meleğin sözünü dinleyeceğiz, Kur'an'ın sözünü dinleyeceğiz, hocanın sözünü dinleyeceğiz, dinin sözünü dinleyeceğiz, sevaplı işler yapacağız; zahmetli bile olsa. Günahlı işlere gitmeyeceğiz; keyifli, zevkli bile olsa.

Peygamber Efendimiz; “Akıllı insan nefesine hakim olup âhirete hazırlanandır; âciz insan da nefsinin hevâsının, arzusunun peşin-

de kořup ondan sonra da ‘Allah affeder’ diye ümit edendir.” diyor.

Muhterem kardeşlerim!

Demek ki çalışmamız lazım. Demek ki nefsi yenmemiz lazım. Bunu da anladık mı, etti üç hadîs-i şerîf.

Gelelim dördüncü hadîs-i şerîfe.

كَفَى بِالْمَوْتِ مُزْهَدًا فِي الدُّنْيَا، مُرَغَّبًا فِي الْآخِرَةِ

Kefâ bi’l-mevti müzehhiden fi’d-dünyâ ve murağğiben fi’l-âhirati.

Bu dördüncü hadîs-i şerîfi de Ahmed b. Hanbel rivayet etmiş.

Ne demek?

“Ölüm insana yeter.”

Ne olarak yeter?

Müzehhiden fi’d-dünyâ. “řu dünyanın kıymetini, beş para etmediğini anlatmak bakımından yeter ölüm.” *Ve murağğiben fi’l-âhirati.* “Âhiretin kıymetli olduğunu anlayıp da âhireti kazanmaya çalıştırmak için ölüm yeter insana.” Ölüm insanı uyandırır.

Nasıl uyandırır?

Bu dünyanın boş olduğunu, kıymetsiz olduğunu, âhiretin önemli olduğunu anlattırır, âhirete koşturur, dünyadan zühd üzere yaşamaya sevk eder. Ölümün böyle bir özelliği vardır. İnsan gider bakar ki;

“Vay be!. Bu benim sınıf arkadaşım, bak benden önce ölüverdi.”

“Vay be! Bu benim talebem, yaşça benden daha küçüktü, benden önce öldü.”

Benim kaç tane talebem var, benden önce öldüler ya... Sırayla olmuyor bu ölüm. Yaş haddine göre de olmuyor. Bakıyorsun, Allah Allah... Talebesi ölüyor, hocası yaşıyor. Hasta yaşıyor, hastanın başında bekleyen ölüyor. Fesübhanallah!.. Torun ölüyor veya oğul ölüyor, torunlar dedeye kalıyor, dede bakıyor. Sübhanallah!.. Ha, ölüm böyle ansızın gelebiliyormuş, demek ki bana da gelebilir, âhirete hazırlanayım diyecek insan, âhireti kazanmaya çalışacak. Dünyanın boşluğunu anlayacak.

Yahu falanca adam dünyalık için koşturdu, koşturdu, koşturdu... daha tadını tadmadan, kazandıklarını yiyemeden öldü.

Bazen öyle oluyor. Çok görüyorum ben. Adam çok güzel bir köşk yaptırıyor. Özene bezene dünyanın masrafını harcıyor böyle, deniz kenarında yalı, dağ başında bahçeli köşk, kocaman şey yaptırıyor, içine giremiyor. Allah böyle çok özenene böyle bir şey de yapıyor. Kaderin bir oyunu da oluyor, ölüyor. Hayata doyamadan, kazandıklarını yiyemeden, sefâsını süremeden ölüveriyor insan.

Ne yapmak lazım?

Uyanık olmak lazım. Âhirete çalışmak lazım.

Dördüncü hadîs-i şerîf de bitti, konuşmamızın sonuna geldik.

e. Kıyamette Peygamberler, Alimler ve Şehitler Şefaate Edecek

Bu sonuncu hadîs-i şerîfi de İbn Mâce *rahmetullahi aleyh* rivayet etmiş. Bu da büyük hadis üstatlarından birisidir. Onu da okuyacağım, bitireceğim.

يَشْفَعُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْأَنْبِيَاءُ، ثُمَّ الْعُلَمَاءُ، ثُمَّ الشُّهَدَاءُ

Yeşfe'u yevme'l-kıyâmeti el-enbiyâü sümme'l-ulemâü sümme's-şühedâü.

Kıyamet gününde insanlar hesaba çekilecek, sevaplar, günahlar tartılacak. Tamam. Arkada sevap kazanmamıza sebep olacak eserler bırakmayı demin söyledik.

Bir de bazı insanlar bazı insanlara şefaata edecek.

Şefaata var mı?

Var. Âyete'l-Kürsî'de bile okuyoruz her gün.

مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ

*Menzellezî yeşfe'u indehû illâ bi-iznihî.*⁴

Demek ki Allah'ın izni olduğu zaman bazıları şefaata ediyormuş. Âyete'l-Kürsî'den bile biliyoruz ki iyi kulların bazı kullara şefaata etmesi var.

Şefaata etmek ne demek?

“Yâ Rabbi! Bu kulunu affediver. Nolursun yâ Rabbi, bağışla bu kulunu. Bu cehenneme düşecek gibi olmuştu ama affediver yâ Rabbi! Erhamü'r-râhimîn'sin yâ Rabbi, affediver.” İşte bu şefaata.

⁴ 2/Bakara, 255.

Kim şefaathçilerin başı?

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz.

Ne yapacak Peygamber Efendimiz?

Secde-i Rahman'a kapanacak, ümmetinin affını isteyecek. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bizim affedilmemizi isteyecek.

شَفِيعُ الْمُذْنِبِينَ

Şefî'u'l-müznibîn.

شَفَاعَتِي لِأَهْلِ الْكَبَائِرِ مِنْ أُمَّتِي

Şefâ'atî li-ehli'l-kebâiri min ümmetî.

“Benim şefaathim ümmetimin günahkârlarına olacak. Şefaath edeceğim.”

Peygamber Efendimiz'in bir sıfatı nedir?

Şâfi', şefaath edici.

Bir sıfatı nedir?

el-Müşeffa'.

Hocam ama o ikincisi ne öyle, kocaman kocaman 'ayn' çatlata çatlata?

el-Müşeffa', ne demek o?

Şefaati kabul olunan demek.

Şâfi' "şefaati eden" demek ama her şefaati edenin, her rica edenin ricası kabul olmaz.

Kabul olur mu?

Gidersin, "ne olur şu işi yapiver" dersin. "Yok" der bazı makamlar. "Olmaz, yassakh hemşerim!"

Haydi bakalım yap şimdi. Yassakh dedi mi haydi geç bakalım!

"Ya etme, şuradan geçiverelim işte."

"Olmaz! Yassakh!"

Süngüyü bir doğrultur Mehmetçik, geçemezsin.

Neden?

Yassakh dedi.

"Ya şu geçiversin işte, çok dolaşacak, şuradan geçiversin, şuraya varır..."

Yassakh!..

Haa, her şefaata sökmüyor, tutmuyor. Bazılarının da şefaatinin kabul etmiyor makam.

Amma Peygamber Efendimiz nasıl bir kimseymiş muhterem kardeşlerim?

eş-Şâfi', şefaata edici. *el-Müşeffa'*, şefaati makbul. Şefaati Allah tarafından kabul edilen. Şefaati muteber. Şefaati geçerli. Al eline beratı, kağıdı, göster meleklerle, Resûlullah'ın şefaati bu; vızt, geçersin. Peygamber Efendimiz'in imzası oldu mu, şefaati oldu mu, ricası oldu mu, duası oldu mu yaşadık insan, kurtulur gider!..

Allah bizi Peygamber Efendimiz'in sevgisine, şefaatine, iltifatına, teveccühüne erdirdin...

Peygamber Efendimiz *Şâfi'* ve *Müşeffa'*, “şefaati kabul olunan” demek.

Kıyamet gününde en önce Peygamber Efendimiz şefaata edecek. Hem de birkaç defa, birkaç yerde, birkaç makamda, birkaç türlü şefaata olacak. O uzun bir iş, onu [anlatmak] bu akşamın zamanına sığmaz. Dinleyenleri de bıktırmamak lazım. Tabii biz bıkmayın diye şimdi şeker meker hazırladık,

haberiniz olsun. Şeker de dağıtacağız iş tatlı olsun diye, gül suyu da dağıtacağız bıkmayın diye. Şekerin tadı ağızınıza gelsin, kaçmayın sakın. İşin sonunda şeker var, çocuklar kaçmasın.

Kıyâmet gününde şefaati var mı?

Var.

Kim edecek?

Başta Peygamber Efendimiz. Peygamberlerin şefaati var.

Yeşfe'u yevme'l-kıyameti el-enbiâu.
“Önce peygamberler şefaati edecek.”

Peygamber Efendimiz şefaati ettikten sonra peygamberler çıkacaklar ümmetinin ihlaslı, imanlı, bağlı fertlerine şefaati edecekler;

“Yâ Rabbi bu benim ümmetimden, bu da geçiversin, bu da kurtuluversin, haydi bunu da affet yâ Rabbi!”

Geçecek.

Peygamberler şefaati edecek, tamam mı?

Başta Peygamber Efendimiz. Peygamber Efendimiz bize şefaath edecek, özel özel özel kişilere şefaath edecek. Öteki peygamberler kendi ümmetlerine şefaath edecekler. Tamam.

Yeşfe'u yevme'l-kıyâmeti el-enbiyâü.

“Peygamberler şefaath edecek.” Bir.

Sonra kim?

Tahmin edin. Ben okudum gerçi ama... *el-Ulemâü.* “Alimler şefaath edecek.”

Tabii arkadaşımız evliyâ dedi. Doğru, evliyâ olan alimler. Çünkü alimlerin bir kısmı makbul değildir. Allah bazı alimleri sevmez. Hatta cezalandırır. Hatta ilk evvel onları cezalandırır.

Sen ne biçim alimdin? Sen niye alimliğini güzel yapmadın!.. Gel bakalım, sana hışmım, gazabım çok diye önce alimleri cezalandırabilir.

Alimin iyi alim olması lazım.

İyi alim ne demek?

Evliyâ alim olacak. Evliyâ alim olacak.

İlmi kendisine fayda vermemiş. Başkasına öğretmiş de kendisi yalnız kaldığı zaman günah işlemiş. Tamam.

O neye benzer öyle alim?

Muma, şamdana benzer, şamdandaki muma benzer.

Neresi benzer hocam?

Mum şöyledir, adam böyle... Mumun kolu yok, bacağı yok, gözü yok, kaşları yok, boynu yok, beli yok. Mum, alime nasıl benziyor? Mum, kendisi yanmıyor mu?

Yanar mı?

Yanar.

Yanınca etrafı aydınlatır mı?

Aydınlatır.

Ama kendisi biter mi?

Biter.

Haa... Bildiğini uygulamayan alim o muma benzer ki kendisini yakıyor yakıyor, etrafı aydınlatıyor ama kendisi yanıyor, kendisi bitiyor. Bak, ilmi ile âmil olmazsa, ilmini uygulamazsa kendisine faydası yok.

Yalan söylemek günah!

E sen yalan söylemenin günah olduğunu biliyorsun da niye yalan söylüyorsun? Telefonda bak seni soruyor;

“Falanca bey evde mi?” Karına diyorsun ki;

“Ben evde yokum.” [de.]

Niye yalan söylüyorsun? Hani yalan söylemek günahı?

Valla da şöyle de böyle de bilmem ne de.. Satıcı diyor ki;

“İdare etmez vallahi. Senden önce daha çok verdiler de vermedim. Ama sana vereyim.”

Peki benim ne kıymetim var ki sen ona vermedin de bana veriyorsun?

Yalan söylüyorsun! Ben seninle tanışmıyorum, senin dükkânına ilk defa geldim. Senden önce daha fazla verdiler de vermedim diyor, ondan sonra daha azına bana veriyor.

Yalan. Yalanla iman bir arada eğlenmez. Dürüst olacak, yalan söylemeyecek. Bildiğini uygulayacak. Çok misalleri vardır bu işlerin.

Alimin evliyâsı... Alimin evliyâsı şefaata edecek.

Bak, peygamberden sonra alim gelir, neden?

Peygamberlerle alimler arasında bir derece farkı vardır; peygamberlik derecesi. Allah alimleri sever. Peygamberlerin vazifesini alimler devam ettirir. Öyle alimlere can kurban! Öyle evliyâullahâ can kurban!

Neden?

Evliyâ da ondan. İlmîyle amel de ondan. Dürüst de ondan. Halkın malında gözü yok da ondan. Halkın iyiliğini istiyor da ondan. Doğruyu söylüyor da ondan. Dalkavukluk yapmıyor da ondan. Kıymeti var. Önce peygamberler şefaata edecek.

Sümme el-ulemâü. “Evliyâ alimler.” Herkes değil, evliyâ alimler.

Hocam zamanımızda da evliyâ alim olur mu?

Her zamanda vardır. Kimisi saklıdır, kimisi ortadadır. Bazen bilinir, bazen bilinmez. Bazen adam kendisinin evliyâ olduğunu bilmez ama evliyâdır. Bazen kendisi de bilir halk da bilir. Bazen halk bilmez, sevmez ama evliyâdır. Doğruyu söyledi diye dokuz köyden kovarlar.

Bugün Rize'den telefon geldi. Hocam, Rize'deki bir arkadaşımız bir köyde imam. Arkadaşımız imam imam! Caminin imamı! Onu ziyarete sakallı arkadaşları gitmiş.

Kimler gitmiş?

Bizim arkadaşlar. Bak, buraya da geldi bu[nlar]. Fazlı Efendi, bak sizin cami sakallı arkadaşlarla dolu. Böyle sakallı arkadaşlar gitmiş bizim imamın yanına. Halk bir kızmış buna, tabanca göstermişler. Bir daha bu arkadaşların gelmesin diye İmama tabanca çekmişler...

“E yahu Fatih Sultan Mehmed Han da gitseydi, onu da mı almayacaklardı?” dedim, o da sakallıydı. Barbaros Hayreddin gitseydi, onu da mı almayacaklardı? O da sakallıydı. İstiklal harbi şehitleri gitseydi, onları da mı

almayacaklardı?!. Onlara da mı tabanca çekeceklerdi? Bu ne!? Bu ne gaflet! Bu ne cahillik! Bu ne dalalet! Bu ne felaket ya!..

Ya bu adamlar ne yaptılar? Anlat bakalım, bu sakallılar ne yaptılar?

Hocam köyümüze geldiler, caminin içi sakallı doldu.

Ya ne yaptılar bu sakallı adamlar?

Sakal sünnet değil mi?

Sakal sünnet değil mi, sünnet.

Sakal kazımak haram değil mi?

Haram.

E sen kazımışsın, haramı işlemişsin... E Allah affederse affetsin, mazeretin varsa bilmiyoruz belki memursun, belki askersin filan... Bu da sünneti tutmuş, yani sen bunun nesine kızılıyorsun? Sonra bunların hepsi yüksek tahsilli, ilâhiyat fakültesi mezunu.

Daha ne istiyorsun?

Tahsilli.

Sonra sen bu imamı camiye getirmişsin, imam yapmışsın. İnsan din adamına hürmet etmez mi?

Şu Almanya'da görmüyor musun din adamlarının kıymetini, hürmetini? Var mı böyle din adamına yan bakan bir Alman?

Herkes hürmet ediyor. Televizyonlara bakıyorum ben, gazetelere bakıyorum; din adamı itibarlı burada. Bizim Türkiye'de itibarsız.

Şimdi ben de sakallıyım ya... Birisi bana vapurda bir yerde sordu. Tam nerede olduğunu unuttum ya. Güleceğim geliyor.

“Hafız!..” Sesinin [tonu] böyle [kaba ve kalın] yani.

“Hafız! Nerede vazife görüyorsun bakalım? Hangi camide vazifelisin?”

Yani nasıl bir edâ ile konuşuyor? Âmir, patron, işçisiyle konuşur gibi; hizmetçisiyle konuşur gibi; hoca, öğrenciyle konuşur gibi. Hangi memlekettensin evladım filan der hiç olmazsa. Hoca, talebeye sorarken bir şefkat de gösterir. Bu öyle de yapmıyor;

“Hafız, hangi camide görevlisin?”

Edâ ve sedâ, sesinin tonu ve kafasındaki mantığı garibanı hor görüyor. Hor görüyor. Tamam, olabilir. Ne yapalım, hor görüyor. Ben de;

“Efendim dedim, ben camide vazifeli değilim.”

E nerede vazifelisin o zaman?

İlk önce bir sorarlar, sorabilir miyim, müsaade eder misin? Herkesin özel hayatına bu kadar burun sokulmaz ki... Neyse... Müsaadenle, sorabilir miyim, ne iş yapıyorsun diye filan sorarlar ama hafız oldu mu öyle hürmet etmeye lüzum yok. Hoca oldu mu, hocaya da hürmet etmeye lüzum yok. Vâiz oldu mu, vaize de hürmet etmeye lüzum yok. Adam kravatlı olmalı, sinekkaydı tıraşlı olmalı, elinde pipo olursa daha kıymetli olur, sigara olursa iyi olur, ütülü pantolonlu olmalı, mercedesten inmeli. O zaman herkes can vermeye hazır, iki tarafa dizilir herkes.

“Efendim ben camide görevli değilim.”

“Peki nerede görevlisin o zaman?”

Yine sert, yine komutanın eratla konuşması gibi konuşuyor.

“Üniversitede görevliyim efendim.”

“Ya, öyle mi?”

“Öyle efendim.”

“Eh, müstahdem misin orada?”

Müstahdemler Allah'ın kulu değil mi? Çobanlar, işçiler, köylüler, müstahdemler Allah'ın kulu değil mi? Bunlar şey mi, alt sınıf mı? Bunların kıymeti yok mu?

“Hayır efendim, ben müstahdem değilim.”

“Peki ne yapıyorsun üniversitede?”

“Profesörüm efendim.”

“Ya öyle mi!.. hay...”

Profesörüm deyince adam başladı ceke-tini, pantolonunu, her şeyini ilikle-meye. İyi ki profesör olmuşuz, yani yanlış bir iş yapmamışız. İyi ki üniversitede profesör olmuşuz, yoksa hapı yuttuyduk. Müezzin olsaydık hapı yuttuyduk.

Hocaya tabanca çekiyor bak. Rizeli kardeşler var, hepsinin tabancası vardır ha... Rizeliler efedir, Tonyalıları daha efedir. Trabzonlular nasıldır bilmiyorum Ali. Hepsi tabancalıdır, biliyorum, evvelallah tabancasız gezmezler.

Hocaya tabanca göstermişler, neden?

Hocanın kıymeti yok.

Öyle şey olur mu ya! Öyle şey olur mu?..
Din adamı...

Önce peygamberler şefaath edecek. Sonra evliyâ alimler şefaath edecek.

f. Bazen Dağdaki Çoban Evliya Olur

Ha, kimin evliyâ olduğu da belli olmaz. Evliyâ olmak için de para pul lazım değildir. Kalbi temiz olması lazımdır. Bazen dağdaki çoban evliyâ olur.

Tarihte Halil Ata diye bir evliyânın hayatını okudum. Birkaç kişi şehirden yola çıkmışlar. Semerkand'a mı gideceklermiş, Orta Asya'nın meşhur bir ilim merkezine doğru gidiyorlarmış yolda. Bu Halil Ata mı, Çoban Ata

mı, evliyâya rastlamışlar yolda. Kitap [böyle] yazıyor. Ondan sonra sormuş onlara mübarek;

“Nereye gidiyorsunuz böyle üç beş kişi?”
Demişler ki;

“Biz ana baba diyarını terk ettik, büyük bir şehre gidip ilim tahsil etmek istiyoruz. Bir evliyâ alim bulup hizmetine girmek istiyoruz. Ondan marifetullahı, edebî, ahlâkı öğrenmek istiyoruz.”

O mübarek de şöyle bir bu tarafa bakmış, şöyle bir bu tarafa bakmış;

“Mağripte, maşırıkta size o istediğiniz bilgileri verecek benden daha uygun bir kimse göremedim.” demiş. Çoban ya!.. Dağda!..

Allah bazen çobanı evliyâ yapar. Zaten peygamberlerin hepsi çobanlık yapmıştır. Çobanları garip görme. Çünkü insan okuma yazma bilmeden de Veysel Karanî gibi cennetlik olur. O da şart değil. Allah’ın sevgili kulu olmak için insanın kalbinin güzel olması lazım. Kalbi fesat olmasın, kalbi temiz olsun, niyeti halis olsun. Allah bazen çobanken verir evliyâlığı. Bazen köylüken verir. Yunus Emre oduncuymuş galiba. Kırk sene odun kesmiş

dağdan, tekkeye odun taşımış galiba. Oduncuymuş galiba. Allahu Ekber!.. Bazen oduncu evliyâ olur, bazen çoban. Yani bu iş parayla pulla da değildir, hatta bilgiyle de değildir. Bilgisini uygulamaktadır, kalbinin temizliğiyledir, ahlâkının güzelliğiyledir, takvasıyladır.

Önce peygamberler şefaata edecek, sonra evliyâ alimler şefaata edecek.

Sümme's-şühedâü. Sonra kimler şefaata edecekmiş? “Şehitler şefaata edecekmiş.”

Ben yaşadım, darısı başınıza.

Neden?

Benim dedem şehit, amcam şehit, dayım şehit... Biz Çanakkaleliyiz. Çok şehit gitmiş bizim aileden. Herhalde şefaata edecekse şehitler, biz yaşadık. Elhamdülillah. Allah yolunda canlarını verdiler.

Köyün çıkış yolunda vedalaşmışlar geride kalanlarla, “Hakkınızı helal edin.” demişler. “Haydi Allah’a ısmarladık.” demişler. “Biz bir daha görüşemeyiz.” demişler. “Bugün sizinle şu musafaha ettiğimiz eller yarın kanlara bu-

lanacak.” demişler. “Hakkınızı helal edin, selâmun aleyküm...”

“Aleyküm selam.” Ertesi gün şehit haberi gelmiş.

Onlar da şefaata edecekler ama Allahu Ekber, evliyâ alimlerin şefaati daha önce.

Gördün mü işi?

Şehitten daha önce geliyor evliyâ alim. Allah'ın sevdiği alim, evliyâ alim şehitten önce şefaata ediyor.

Önceliğini nereden çıkarttın hocam?

Arapça'da *sümme* sonra demek.

Yeşfe'u yevme'l-kıyâmeti. “Kıyamet gününde şefaata edecek.” *el-Enbiyâü*. “Önce peygamberler.” *Sümme*. “Sonra...” Sırayla, sümme var. *Sümme'l-ulemâü*. “Sonra evliyâ alimler şefaata edecek.” *Sümme..*

Sümme ne demek?

Sonra demek.

Alimlerden sonra şehitler şefaata edecek. Yaa! Alimler şehitlerden önce geliyor.

Allahu Teâlâ hazretleri öyle alimleri bulup öyle alimlere talebe olmayı hepimize nasip etsin.

Bizim bir hocamız vardı. 1980 yılında, yani bundan 17 yıl önce, şu 13 Kasım günü vefat etmişti. Bak şimdi 13 kasım perşembe ya, 1980 yılının 13 kasımı da perşembe idi. Perşembe günü öğleye doğru hocamız vefat etmişti. Biz hatmi onun için indirdik. Ama evliyâ idi, evliyâ alim idi.

Birkaç şeyini anlatayım müsaade ederseniz. Evliyâların hikayesini anlatmak da sevap olduğundan, oraya rahmet indiğinden hocamızın olmuş birkaç hadisesini anlatayım. Yani evliyâlığını gösteren, veliliğini gösteren birkaç olay anlatayım. Bir tanesi beni çok etkileyen olaylardan birisi.

g. Beni Çok Etkileyen Olaylardan Bir Tanesi; Son Devrin Evliyası Kitabı

Vehbi Vakkasoğlu diye bir yazar var. *Son Devir Evliyâsı* filan diye kitapları var. Bu Vehbi Vakkasoğlu o kitabı yazmadan önce, “Ben böyle bir evliyâ kitabı yazayım.” [diye] karar vermiş. Eski devirlerin evliyâsını yazan

kitaplar var, ben de cumhuriyet devrinin evliyâsını yazayım diye bir kitap planlamış. Planlayınca arkadaşı olan bir astsubay arkadaşına anlatmış, demiş ki;

“Ben böyle bir kitap yazmak istiyorum.” Astsubay da demiş ki;

“Ben de o kitabı daktilo ederim sana, yardım ederim sana ya.. Güzel bir iş yapacaksın, temize çekmekte yardımcı olurum. Sen okursun, ben hızlı yazarım, tıklar tıklar, tıklar tıklar temize çekeriz, ondan sonra da basılır.” demiş.

“Olur, tamam...”

Anlaşmışlar. Ama astsubay bu, orduda çalışıyor. Dilekçe verecek, izin alacak.

“Ben demiş, şu aylarda izin alacağım.”

Dilekçeyi vermiş. İzin alacak, Vehbi Vakkasoğlu ile kitabı temize çekecekler. Olmuş hadise bu. Vehbi Vakkasoğlu da sağ, İstanbul’da, mektupla, telefonla sorarsınız.

Tam temize çekecekleri zaman gelmiş, astsubay iznini alamamış. Komutan izinleri kaldırmış, askerlik hali kaldırmış. Çünkü

Alemdağ füze taburunda görevliymiş, o füzeler de atom başlıklıymış. Yani Rusya ile harp olursa o füzeler patlatılacak, Rusya'ya doğru yerleştirilmiş. Konuşlandırılma deniliyor ya... Yani Alemdağ sırtlarına yerleştirilmiş, atom başlığı bir patladı mı gidecek Rusya'yı bombalayacak. Atom. Önemli yer yani.

Atom başlığını fırlatan, füzeyi fırlatan cihaz arızalanmış. Arızalanmış, tamir edememişler. Uzmanlar gelmiş, mütehassıslar gelmiş, Amerikalılar gelmiş, bulamamışlar; çalışmıyor. Tam da o günlerde teftiş varmış, paşa gelecekmiş, teftiş edecekmiş orayı. Çalışmıyor. Yani harp olsa patlamayacak, füze gitmeyecek. Tabii komutan bütün izinleri kaldırmış. Çok da sinirli, telaşlı... Tam şimdi teftiş olacak, ben böyle iyi sicil alamayacağım filan diye üzülmüş, izinleri kaldırmış.

Bizim bu astsubayın rüyasına aksakallı, pembe yanaklı mübarek bir zât girmiş. Rüya da;

“Evladım demiş, sizin füzenin arızası bak şuradadır, gel... şuradadır.” diye cihazda bozuk yeri göstermiş. Rüya da şurası bozuk

demiş. Astsubay da kalkmış, ertesi gün komutana;

“Komutanım demiş, ben bu füzenin arızasını gidereceğim. Bulacağım ve gidereceğim.”

“Nasıl bulacaksın ya, Amerikalılar geldi, uzmanlar geldi, mühendisler geldi, bu işi yapanlar, iyi bilenler geldi, arızayı bulamadılar, sen nasıl bulacaksın?”

“Ben demiş bulacağım. Bana müsaade edin, fırsat verin, ben bulacağım, arızayı düzelteceğim.”

Rüyayı gördü ya, güveniyor rüyadaki [gördüğüne].

“Ama demiş, düzeltirsem komutanım, ben, izin istiyordum ya, şu ayda izinli olacaktım ya, düzeltirsem iznimi vereceksiniz.” demiş.

İzinleri kaldırdınız ya. “İznimi isterim bak! Mükâfat olarak iznimi isterim.” demiş.

“Sen düzelt de demiş, ben sana iki misli izin veririm. Sen yeter ki bu arızayı gider.”

Astsubay gitmiş, günlerce, haftalarca mütehassısların arızayı arayıp bulamadığı makinenin, cihazların başına... Nasıl cihazlar-
sa, karmaşık, elektronik midir neyin nesidir... Herhalde öyle bir şeylerdir, ben bilmiyorum.

Orayı açmış, burayı çıkartmış, o rüyada gösterilen yeri düzeltmiş. Mekanizmayı çalıştırmış. Komutan da ona o izni vermiş.

Rüyada bir evliyâ, bir mübarek zât; “Evladım sizin bulunmayan arıza şuradadır.” diyor, astsubay da gerçekte gidiyor, o arızayı orada buluyor; haftalardır çözülmeyen düğüm çözülüyor ve cihaz çalışıyor.

Anlatabildim mi olayı?

Sonra bu astsubay bizim bu 1980, 13 Kasım'da ölen hocamızın resmini bizim dergide görmüş. Biz bir boy resmini basmıştık; sarıklı, cübbeli halini basmıştık. Orada görmüş;

“İşte, rüyada bana arızayı gösteren buydu.” demiş. Bizim hocamız.

Hocamız niye öyle himmet ediyor?

Çünkü onlar evliyânın kitabını yazmaya karar verdiler, hocamızın da ismini yazmışlar.

Ondan, sevdiği için onları böyle himmet ediyor. Vefat etmişti halbuki. Ölümünden sonra, kaç yıl sonra... O kitaba bakın, kaç yıl sonra basılmıştır.

İşte böyle. Allah bir kulu sevdi mi, evliyâ etti mi onun böyle ölümünden sonra da himmeti olur.

Âhirette de nesi olur?

Şefaati olur. Daha başka şeyler de anlatabilirim ama uzatmayacağım işi.

Şimdi yaptığımız şeylerin duasını yapacağım. Ama bir hatim var. Bir hatim daha var. İki hatim. Daha başka şeyler var. Onun için ihlasları okumaya başlayalım. Hatim duasını yapmaya geçiyoruz. Vaazımız bitti...

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
12 Recep 1418 / 13.11.1997
Sincan/ Ankara

[Bütün KONFERANSLAR'a PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü